

niet normaal aan. Jezus, er was een stuk afgebroken! Op mijn knieën kroop ik de badkamer rond en ja hoor, daar lag het, onder de toilettafel. Een stukje van twee centimeter lang en één centimeter breed! Wat nu, zó kon ik toch niet vertrekken? En op dat uur mocht ik tandartsen of tandlabo's wel vergeten.

Er vlamde een idee in me op... secondelijm. Zou dat lukken? Aan de slag. Het was een hele toer om geen plakvingers te krijgen. De twee stukken dienden naadloos en precies in elkaar te passen. Oef. Even laten drogen, en voilà, mond binnen en hopen dat het gelijmde ding niet uit elkaar viel gedurende de reis.

Kort erna belde mijn oudste zoon en aanhoorde het begin van mijn relaas. Even stilte aan de telefoon. "Mama, ga jij nu naar het Amazonewoud met een half gebit?" Preuts als geen één beschreef ik het nut en de efficiëntie van secondelijm.

We konden zonder letsel vertrekken.

Tussenstop in Bogota, de hoofdstad van Colombia. We waren gehuisvest in een armere wijk. De hoteleigenaar was iemand die zich openlijk verzette tegen het misbruiken van vrouwen. Aan de deur plakte een grote, ronde sticker met een niet mis te verstane afbeelding. Dat wilde iets zeggen... over het gebuurte.

In de wijk leefden veel drugsverslaafden. We konden er niet naast kijken. Streng uitziende militairen paradeerden overal.

Soldaten, vergezeld door drugs- en bomhonden, controleerden de straten en garagepoorten van de stad. Zelfs het vliegtuig dat ons naar Ecuador gebracht had, was grondig onderzocht geweest. Ons boezemden ze geen schrik in, onschuldige zielen die we waren.

Om een voorbeeld te geven. In Bogota zochten we het infokantoor dat glashelder op de stadsplattegrond aangegeven werd. Onvindbaar. We klampten enkele militairen aan. Die zouden wel raad weten. Ze luisterden verbouwereerd. Hadden nog nooit van een infokantoor in Bogota gehoord! Ik begreep er geen snars van. Totaal van de kaart stapte ik op een haar na op de staart van de drugshond van de militair die ik aange-

sproken had. Had die kanjer verdorie niet gezien.

Ecuador. Onze eindlocatie. We landden in Quito, de hoofdstad. Daar ondervonden we aan den lijve dat de nakomelingen van de Spanjaarden zich nog steeds hoger achtten dan de 'indigènes'. Het koloniale idee dat fysieke arbeid vernederend was, slechts bedoeld voor inheemsen, heerste nog steeds. De meeste 'indigènes' hechtten waarde aan arbeid en op die manier konden grootgrondbezitters, die van Spaanse afkomst waren en in grote rijke hacienda's woonden, hen gemakkelijk voor hun kar spannen. In ruil voor hun arbeid kregen de 'indigènes' een eigen klein lapje grond. Een schande. Dat druiste volledig in tegen mijn idee van rechtvaardigheid.

We kregen, in de stad, logement in een vroegere hacienda en maakten persoonlijk de superioriteit van de eigenaar mee. Hij commandeerde zijn plaatselijke bedienden met een vingerknip.

Ik kon hem wel wurgen. Dus nam ik het op voor een bange autochtone opdienster en gaf haar een warme knuffel. Daar zie. Dat was mijn verzet.

We voelden ons veel meer op ons gemak bij de lokale bevolking. Ze gedroegen zich hartelijk en eenvoudig.

Lang bleven we niet in Quito en trokken met de gids het Andesgebergte in. De 'indigènes' van Ecuador waren meesters in het herkennen en het gebruik van medicinale en andere nuttige planten. We werden ondergedompeld in het dagelijkse leven van de Karanki. Hun centrum, op 3600 meter hoogte, lag aan de voet van de Imbaburavulkaan. We sliepen in een houten, inheemse hut. Het summum! Vanuit ons venstertje zagen we de vulkaan uittorenen tegen de blauwe lucht. Manuel, de charismatische leider, wijdde ons in, voor zover dat te doen was. De mysteries van de gemeenschap kregen vorm in ons hoofd. Het lange pad doorheen het woud was 2,5 uur stappen.

De lama's mocht ik verwennen met een kommetje zout. In hun kleine boomgaard haalden we met een stok vruchten van

de fruitbomen, zoet en smakelijk. Manuel demonstreerde hoe het agaveblad afgeschraapt werd zodat de sterke vezels vrijkwamen. Daar werden touwen van gemaakt. Patrick mocht het ook eens proberen. Na korte tijd verkrampten al zijn spieren. Uit de top van een kleinere soort agave groeide een doorn als een naald. Als je de naald eruit trok, volgde een draad. Wonderbaarlijk! Ik bukte me en tastte voorzichtig aan de punt van de plant... ai... bloed aan mijn vinger. Manuel wist de oplossing. Hij pelde de steel af van de Santa-Mariaplant en gebruikte dit als verband voor mijn grote wonde. Trots dat ik was, heilige Maria! Op een bepaald ogenblik eindigde de weg. Ik liep vooraan. Een loodrechte houten ladder leidde naar een hoger gelegen pad. Ik keek om naar onze ingetogen gids, hij glimlachte schalks. Ja, ja zo hoorde het. Dus pal omhoog, met knikkende knietjes, Manuel vlak achter mij voor het geval ik een trede miste. Een geluk dat ik geen rok droeg.

We stonden paf. De natuur leverde de mensen alles wat nodig was in het dagelijkse leven. Van wc-papier tot geneesmiddelen en zelfs steriele naalden. We maakten er grapjes over. Patrick bleef bijvoorbeeld hangen bij een bloem die hij niet kende. Manuel grapte: "Als hij maar niet aan het plassen is, want dichtbij groeien vlijmscherpe pampagrassen, die gebruikt worden om de navelstreng door te snijden."

Oppassen hé schat.

's Avonds, een niet te missen ervaring, een authentieke reiniging door dé 'curandero' van het dorp. Geen show.

Alles gebeurde in een kuil in de rotsachtige grond. Oh la la, geen sinecure om daarin te stappen. De medicijnman gebruikte bladeren, vulkanische stenen, een speer en twee houten messen om onze ziel te bevrijden van alle negatieve energie. In principe werden al die heilige voorwerpen over de blote huid gewreven. Mijn T-shirt moest uit, dat wou ik niet, dus waar en wanneer nodig, trok ik het shirt in stukjes omhoog.

Daarna spuwde de curandero straaltjes alcohol en eau de co-